

vergadering **C116 – BUI7**

zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 19 februari 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over hoge importtaksen in Noorwegen
- 805 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over hoge Noorse importtaksen
- 812 (2012-2013)

3

■

Voorzitter: mevrouw Sabine Poleyn, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over hoge importtaksen in Noorwegen - 805 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over hoge Noorse importtaksen - 812 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, minister-president, we hebben onze vraag ingediend vanuit het perspectief landbouw. Gelukkig heeft de medewerker van de heer Verfaillie gemerkt dat de vragen vandaag hier op de agenda stonden en niet morgen in de commissie Landbouw.

Mijn vraag is gebaseerd op een bericht van het Vlaams informatiecentrum land- en tuinbouw (VILT). Blijkbaar wil Noorwegen zijn eigen land- en tuinbouwproducten beschermen met hoge importtaksen. Er komt een taks van 70 procent op Vlaamse hortensia's, 270 procent op kaas en 400 procent op vlees. Dat zijn opmerkelijke cijfers.

Ook al is Noorwegen geen lid van de Europese Unie, het land maakt wel deel uit van de Europese Economische Ruimte (EER). Binnen de EER is afgesproken dat Noorwegen zijn producten in de EU kwijt kan en omgekeerd. Ze mogen mijns inziens dus niet zomaar hun importtarieven verhogen. Verschillende EU-landen hebben al gereageerd en willen dat de Europese Commissie sancties treft.

Noorwegen zit natuurlijk op een andere golflengte en zegt dat de afspraak geen betrekking heeft op landbouw en visserij en dat er geen WTO-regels (World Trade Organization) worden geschonden. Uiteraard wordt dit betwist door de Europese landen. De EU heeft een stok achter de deur, want Noorwegen heeft nog zo'n vierhonderd EU-wetten niet omgezet in nationale wetgeving terwijl het zich daartoe verbonden heeft. Hun bedrijven voldoen momenteel dus niet aan de Europese spelregels.

Minister-president, kunt u cijfers geven over de export van Vlaamse land- en tuinbouwproducten naar Noorwegen? Wij spreken allebei over land- en tuinbouw, maar misschien exporteert Vlaanderen nog andere producten naar Noorwegen.

Kunt u toelichting geven bij de werking van de EER? Welke afspraken worden daar gemaakt? Wat is het standpunt van Vlaanderen in deze kwestie?

Klopt de informatie van het VILT?

Werd dit al besproken op Europees niveau? Welke initiatieven wilt en kunt u hier nemen?

Wat moet er gebeuren met de niet-naleving door Noorwegen van vierhonderd EU-wetten? Het is een beetje mijn mantra. Wij zijn altijd de eersten om EU-wetten om te zetten. Blijkbaar gaat niet iedereen daar zo mee om.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: De heer Sintobin heeft de situatie geschetst. Ik heb me niet alleen gebaseerd op een bericht van het VILT, ik heb zelf ook research gedaan. De uitvoer van België naar Noorwegen bedraagt 1,5 miljard euro en de import van Noorwegen 3,4 miljard euro. Dat zijn aanzienlijke bedragen voor onze export, maar nog meer voor onze import.

Het stoort me dat de Noorse regering beweert dat er niets aan de hand is. De afspraken binnen de EER zouden geen betrekking hebben op landbouw en visserij. Dat wordt wel betwist door de EU. De EU heeft een stok achter de deur, want Noorwegen heeft nog zo'n vierhonderd

EU-wetten niet omgezet in nationale wetgeving terwijl het zich daartoe verbonden heeft, zoals de heer Sintobin zei.

Onze landbouwsector heeft het niet gemakkelijk, maar als enkele landen dan nog torenhoge importheffingen opleggen, gaat het helemaal mis. Andere landen die ook niet in de EU zitten, kunnen Noorwegen misschien volgen en dergelijke maatregelen nemen. Ik ben er nochtans van overtuigd dat die geen oplossing bieden. Als één land begint met de afscherming van zijn eigen markt, kunnen de andere landen die geconfronteerd worden met minder export hetzelfde gaan doen. Noorwegen exporteert dubbel zo veel naar ons land als omgekeerd. Als dit lang aansleept, zou Noorwegen wel eens het slachtoffer kunnen worden van de situatie.

Minister-president, bent u daarvan op de hoogte? Minister-president, hebt u een zicht op de gevolgen van deze hoge heffingen voor Vlaanderen? Ziet u een mogelijkheid – ik wil niet spreken over sancties – om deze aangelegenheid aan te kaarten bij de Europese instanties en eventueel bij Noorwegen om een oplossing te zoeken?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, net als u ben ik afkomstig uit de regio Mechelen, waar de land- en tuinbouwsector nog hoge toppen scheert, zelfs internationale faam en roem geniet. De collega's hebben dit probleem vanuit hun West-Vlaamse inborst en ervaringen geschetst. Ik sluit me daarbij en ben benieuwd naar de maatregelen die u meent te kunnen nemen om de sector gerust te stellen. De gevolgen zouden wel eens niet te overzien kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Ik wil dit probleem ook vanuit een andere invalshoek bekijken. Noorwegen is geen lid van de Europese Unie. Noorwegen is een soevereine natie en kan daar goede redenen voor hebben. Als Noorwegen toegang wil krijgen tot de Europese markt, zal het in de praktijk heel veel EU-wetgeving moeten overnemen. De idee van soevereiniteit is dan toch heel beperkt. Nu de Noren hun markt willen afschermen – misschien niet op een verstandige manier, maar die beslissing kunnen ze nemen –, komt er onmiddellijk een tegenbeweging op gang.

Minister-president, dit is een opmerking om te zeggen dat het onderscheid tussen volwaardig lid zijn van de Europese Unie en geen lid zijn maar er vlak naast liggen, kleiner is dan sommigen misschien wel denken.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Dit probleem wordt door de heer Van Overmeire wat opengetrokken. We kunnen het in een nog breder kader bekijken. In Europa zien we tendensen naar een groter protectionisme en het afschermen van eigen markten. Frankrijk wordt altijd als voorbeeld aangehaald, maar er zijn ook nog andere landen. Het is overal crisis, en dan krijg je die reflexen, waardoor men denkt door bepaalde maatregelen – de ene doet het wat spectaculairder dan de andere – de eigen markt te kunnen afschermen. Dit is een zeer gevaarlijke tendens binnen de Europese Unie. Vlaanderen, de meest open economie in de wereld, is daar natuurlijk het eerste slachtoffer van, want we hebben die markten nodig omdat onze markt te beperkt is.

Het gaat hier over een land dat buiten de Europese Unie ligt, dat een invoerheffing op producten zoals kaas, vlees en bloemen heeft ingevoerd. Op de invoerheffing zijn heel wat uitzonderingen gemaakt, maar het blijft toch een zeer gevaarlijke evolutie. Sommigen zeggen dat het niet om zuiver economische redenen gaat; er zijn in het najaar verkiezingen voor een nieuw parlement. We moeten dit ook in dat kader bekijken. Ik ben de eerste om te onderstrepen dat als je aan onze land- en tuinbouwers zegt dat het een politiek gegeven is, ze daar weinig boodschap aan hebben.

Waar ze wel een boodschap aan hebben – dat hoop ik toch – is dat de Europese Unie in actie is getreden. Sinds de invoering van de maatregel hebben de Europese Commissie en de Europese lidstaten zowel in Brussel als in Oslo allerlei stappen ondernomen om tot een oplossing te komen. De buurlanden van Noorwegen zijn het grootste slachtoffer van de verhoogde invoerheffing. Ze zijn natuurlijk, nog meer dan wij, actieve bepleiters van dit dossier en willen dit verder aanpakken.

De Europese Unie is wel van mening dat Noorwegen niet naar de geest handelt van de overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, die in 1994 in werking is getreden. Als lid van de Europese Vrijhandelsassociatie, EFTA, maakt Noorwegen samen met IJsland en Liechtenstein deel uit van die EER. De EER is gesticht om de vier vormen van vrij verkeer van interne markt uit te breiden naar de EFTA-landen. Die landen nemen bijgevolg een aantal andere communautaire beleidsmaatregelen van de Europese Unie aan, onder andere op het vlak van vervoersbeleid, overheidsopdrachten, intellectueel eigendom en consumentenbescherming.

Vanzelfsprekend moeten die landen de onderdelen van het ‘acquis communautaire’ die betrekking hebben op de vier vrijheden van de communautaire beleidsmaatregelen aannemen. De Europese regelgeving is dynamisch en evolueert. Het is dus niet onlogisch dat die landen een achterstand hebben wat het ‘acquis communautaire’ betreft. Het is belangrijk om dit even in herinnering te brengen.

De vrije handel van goederen in de EER is echter niet van toepassing op landbouw- en visserijproducten, maar in artikel 19 van de overeenkomst staat wel dat de partijen zich ertoe verplichten hun inspanningen met het oog op de geleidelijke liberalisering van landbouwproducten voort te zetten. Dit artikel vormt de basis van de onderhandelingen tussen de EU en Noorwegen. We mogen niet uit het oog verliezen dat de geografische, economische en institutionele banden tussen de EU en Noorwegen dermate hecht zijn dat het niet wenselijk is zomaar tot sancties of compenserende maatregelen over te gaan. Dit betekent echter niet dat het hier niet om een ernstig probleem zou gaan.

We worden van de verdere ontwikkelingen in verband met deze onderhandelingen op de hoogte gehouden. Voorlopig is er nog geen positief resultaat. We kunnen de vraag stellen of we niet beter de verkiezingen in het najaar afwachten om tot een grondige bijsturing van de invoerrechten te komen.

Ik heb de Vlaamse economische vertegenwoordiger ter plaatse de opdracht gegeven dit dossier zeer nadrukkelijk op te volgen. Aangezien deze situatie voor de land- en tuinbouwsector in Vlaanderen een ernstig probleem vormt, zal ik niet nalaten op een snelle oplossing aan te dringen. Een goede oplossing zou erin bestaan de invoerheffingen ongedaan te maken.

We zijn trouwens niet de enigen die dat willen. Een aantal buurlanden van Noorwegen worden hier nog meer door getroffen. Zij stellen zich met betrekking tot dit dossier dan ook als actieve pleitbezorgers op.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Ik zou graag nog een paar opmerkingen maken.

Volgens mij pleit niemand in deze commissie voor protectionistische maatregelen. Dat lijkt me geen oplossing voor een land in crisis. Het zou ons enkel in een spiraal van protectionisme terechtbrengen. Op lange termijn is hier niemand mee gebaat.

Ik vind het eigenaardig dat een land enkel omwille van de eigen verkiezingen zomaar een bepaalde maatregel neemt waarmee het een groot gedeelte van de EU tegen zich in het harnas jaagt. Dat is natuurlijk niet de schuld van de minister-president. Ik stel enkel vast dat Noorwegen volgens de EU niet naar de geest van de gemaakte afspraken handelt. Mag ik hieruit afleiden dat die afspraken in feite haast vrijblijvend en niet afdwingbaar zijn? Heb ik dat goed begrepen?

Een andere vraag is wanneer we ons aan een oplossing mogen verwachten. Ik begrijp dat met Noorwegen moet worden onderhandeld. We moeten niet onmiddellijk met sancties en dergelijke dreigen. Gedurende de periode dat dit alles blijft duren, is de situatie voor onze land- en tuinbouwers echter zeer nadelig. Hoe langer die maatregelen blijven duren, hoe groter de impact is. Ik stel vast dat Noorwegen, zoals ook in het artikel te lezen staat, enkel de lusten en niet de lasten van de EU wil.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik dank de minister-president voor het antwoord. Blijkbaar spelen de verkiezingen in de loop van het najaar een rol. Indien tegen die verkiezingen nog geen oplossing in zicht is, zal een nieuwe regering aantreden. Ik weet niet of het in Noorwegen even lang als hier duurt om een nieuwe regering te vormen. Ik heb daar geen flauw benul van. Minister-president, hebt u er enig zicht op hoeveel bijkomende schade de land- en tuinbouw in België of in Vlaanderen in de periode tussen vandaag en de Noorse verkiezingen nog zou kunnen lijden? Ik weet niet of u in dit verband over exacte cijfers beschikt.

Volgens mij kunnen we niet op die verkiezingen wachten alvorens op diplomatiek vlak of op andere vlakken stappen te zetten. We hebben een Europees commissaris die voor dergelijke aangelegenheden bevoegd is. De Europese Commissie zou de Noorse overheid kunnen meedelen dat ze ook een gedeelte van de lasten op zich moeten nemen indien ze van de lusten willen genieten. We moeten de Noren laten inzien dat ze van Europese sancties ten aanzien van Noorwegen evenveel nadeel zouden ondervinden.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Ik wil kort opmerken dat ik het eens ben met de heer Verfaillie. Dit is dringend. Ik kan me moeilijk van de indruk ontdoen dat de EU zou blijven stilzitten. Volgens mij zullen de nodige initiatieven worden genomen. Ik hoop dat de initiatieven die de minister-president net heeft aangekondigd ook met de nodige spoed zullen worden genomen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Het moet duidelijk zijn dat de Europese Commissie en de EU niet tot na de verkiezingen zullen stilzitten. We zullen er nogmaals op aandringen hier hard aan voort te werken en niet op die verkiezingen te wachten.

De ervaring leert ons dat ten tijde van verkiezingen iedereen op een bepaald ogenblik in verkiezingsmodus zit. Het is niet zo evident invoerheffingen een paar weken of maanden voor de verkiezingen weer in te trekken. Dit is echter bijzaak. Zoals hier is gesteld, ondervinden onze mensen hier hinder van. Elke dag dat dit verder blijft duren, is een dag waar wij nadeel van ondervinden.

Ik heb geen timing met betrekking tot een oplossing. Ik zal er nogmaals op aandringen dat dit probleem zo snel mogelijk wordt opgelost. Een aantal commissieleden hebben dit punt onderstreept. Naar aanleiding van de discussie in deze commissie zal ik er bij de bevoegde autoriteiten en instanties nogmaals op aandringen dat hier met spoed aan zou worden gewerkt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■